

Plantenziektenkundige Dienst
Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

Aan:
Wvd. Directeur AKV
drs. H. K

Van:
Directeur Divisie Plant
mr. ing. H.A. H

Divisie Plant

Geertjesweg 15
6706 EA Wageningen
Postbus 9102
6700 HC Wageningen
www.rijksoverheid.nl/eleni

Datum
7 juli 2011

Onze referentie
trcpd/2011/1420

Kopie aan
...

nota

Positionering aanvullens advies t.o.v. advies
trcpd/2011/1287

Geachte heer K

Naar aanleiding van het telefonisch verzoek op 4 juli j.l. door mevr. Drs. E.G. M. V om een aanvullend advies naar aanleiding van de recente aanpassingen in de restrictiezinnen van het gewasbeschermingsmiddel Provado Garden, stuur ik u mede namens directeur PRIMEX van de nVWA onderstaand advies'.

Ik hoop u hierbij voldoende te hebben geïnformeerd

**Positoning aanvullend advies ten opzichte van advies
TRCPD/2011/1287**

Divisie Plant

Deze tekst vormt een aanvulling op hoofdstuk 7 van het eerder gegeven advies TRCPD/2011/1287. De eindconclusies van het advies worden door deze aanvulling niet veranderd. De eindconclusie luidde: door de beperkte afzet van de geschorste middelen (minder dan 1% van de totale afzet van imidacloprid) én het feit dat een gedeelte wordt toegepast middels een aangietbehandeling én de indicatie dat honingbijen vooral worden gehouden buiten de bebouwde kom, schat de nVWA de kans op blootstelling laag in.

Datum
7 juli 2011

Onze referentie
trcpd/2011/1420

Aanleiding

Het Ctgb heeft op 29 juni het rapport 'Herbeoordeling neonicotinoïden houdende bestrijdingsmiddelen' opgeleverd. Hierin wordt voor Provado Garden een aanpassing van het Wettelijk Gebruiksvoorschrift (WG) voorgeschreven. Directie AKV heeft de nVWA om aanvullend advies gevraagd over de wijzigingen in het WG van dit middel en de afgeleide toelating Admire N.

In haar toelichting geeft het Ctgb aan dat de risico's voor bijen middels blootstelling aan door de plant opgenomen imidacloprid dat via nectar en pollen bij foeragerende bijen terecht komt (indirecte blootstelling), acceptabel zijn, mits bespuiting van de bloemknoppen wordt voorkomen. Voor de toepassing in niet-professionele appel- en perenboomgaarden wordt in het WG verwezen naar een bijsluiter met daarin plaatjes die de juiste toepassingstadia laten zien, zodat de niet-professionele gebruiker weet wanneer het middel wel en wanneer het middel niet mag worden toegepast. Het Ctgb geeft aan dat bij de toelating in siergewassen de toepassing vóór de bloei moet worden uitgesloten, omdat het voor de vele verschillende siergewassen niet mogelijk is om met plaatjes het juiste toepassingsstadium aan te geven.

In dit aanvullende advies gaat de nVWA in op de uitvoerbaarheid/naleefbaarheid van deze gewijzigde voorschriften voor de niet-professionele gebruiker. Voor de handhaafbaarheid wordt verwezen naar het advies in TRCPD/2011/1287.

**Aanpassingen Wettelijk Gebruiksvoorschrift Provado Garden
(toelatingsnummer 12115 N) en de afgeleide toelating Admire N
(12945)**

Hieronder wordt kort ingegaan op de verschillen tussen het Wettelijke Gebruiksvoorschrift zoals beschreven voor het middel Provado Garden in het rapport "Herbeoordeling neonicotinoïden houdende bestrijdingsmiddelen" d.d. 29 juni 2011, en het Wettelijke Gebruiksvoorschrift van het middel Provado Garden als bijlage bij het Besluit d.d. 20 april 2011.

Siergewassen in de tuin: in het nieuwe WG mag het middel alleen toegepast worden na de bloei. In de versie van 20 april was dit zowel vóór als na de bloei.

Appels en peren in de tuin of particuliere boomgaard: voor wat betreft de toepassing is het WG niet gewijzigd. Wel wordt in de nieuwe versie

verwezen naar een bijsluiters met plaatjes die stadia van de knoppen aangeven met in de begeleidende tekst een duidelijke toelichting in welk stadia het middel wel en in welk stadia het middel niet mag worden toegepast.

Aangiet behandeling in het gazon: geen wijziging. Volgens de risicobeoordeling van het Ctgb laat deze blootstellingsroute voor het toegestane gebruik geen onaanvaardbare risico's zien.

Divisie Plant

Datum
7 juli 2011

Onze referentie
trcpd/2011/1420

Oordeel nVWA over naleefbaarheid/uitvoerbaarheid over gewijzigde restricties

De nieuwe restrictie voor siergewassen 'alleen toepassen na de bloei', is naar mening van de nVWA beter naleefbaar/uitvoerbaar dan de vorige versie omdat het begrip 'na de bloei' eenvoudiger te begrijpen is dan het begrip 'zichtbaar worden van de eerste bloemknop'.

De verandering in het WG voor de toepassing in appels en peren in de tuin of particuliere boomgaard bestaat uit een verwijzing naar een bijsluiters met de plaatjes van ontwikkelingsstadia van de knop met in de begeleidende tekst een duidelijke toelichting in welk stadia het middel wel en in welk stadia het middel niet mag worden toegepast. Naar mening van de nVWA vergroot deze visuele ondersteuning met begeleidende instructies de uitvoerbaarheid en naleefbaarheid van dit WG.

Samenvattend: de meest recente aanpassingen van het WG zullen de naleefbaarheid en uitvoerbaarheid voor de niet-professionele gebruiker verhogen

nieuwe Voedsel en Waren Autoriteit
Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

Divisie Plant/Divisie PRIMEX

www.rijksoverheid.nl/eleni

Contactpersoon

Datum

23 juni 2011

Onze referentie:

TRCPD/2011/1287

nota

Directie AKV
t.a.v. (p/v.) Directeur ir . M. A. A. M. B

Geachte heer B:

In reactie op uw brief van 30 mei j.l. (uw referentie 212078) waarin u de Directeur Plant om advies vraagt naar handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en naleefbaarheid van de restrictiezinnen ten behoeve van het niet-professioneel gebruik van imidacloprid geef ik u (mede namens Directeur PRIMEX) de volgende antwoorden.

Zorgt de nieuwe restrictiezin met de waarschuwing dat het middel niet gebruikt mag worden op of in de buurt van bloeiende planten en onkruiden van de 3 middelen, in de ogen van de nVWA, voor een aanvaardbaar risico voor bijen bij toepassingen door niet-professionele gebruikers? Zo ja, waarom?

Antwoord:

De aangepaste restrictiezin is simpeler en beter te begrijpen en wijkt niet af van de Nederland omringende landen.

De beoordeling of dit een aanvaardbaar risico oplevert is de competentie van het Ctgb. Wel schat de nVWA de kans op blootstelling van honingbijen met imidacloprid door niet-professioneel gebruik, laag in. Dit komt door de beperkte afzet van de geschorste middelen (minder dan 1% van de totale afzet van imidacloprid), het feit dat een gedeelte wordt toegepast door middel van een aangiet-behandeling én de indicatie dat honingbijen vooral worden gehouden buiten de bebouwde kom.

Hoe beoordeelt de nVWA de naleefbaarheid, de uitvoerbaarheid en de handhaafbaarheid van de nieuwe restrictiezin (aangepaste etiket) van de 3 middelen op basis van imidacloprid (Provado Garden, Gazon-Insect en Admire-N) voor niet-professionele gebruikers?

Antwoord:

Er zijn twijfels over de naleefbaarheid/uitvoerbaarheid van de restrictiezin bij het tekstonderdeel 'in de buurt van'. Het is bijvoorbeeld niet duidelijk hoe de niet-professionele gebruiker dit begrip zal interpreteren.

Tevens is de restrictiezin beperkt *handhaafbaar*. Overtredingen kunnen niet met zekerheid worden aangetoond.

Divisie Plant/Divisie PRIMEX

In het geval het niet voldoende is in de ogen van de nVWA, ziet de nVWA dan mogelijkheden om de restrictiezin zodanig aan te passen dat het risico kan worden ondervangen?

Datum
23 juni 2011

Antwoord:

Vanwege de lage prioriteit van de doelgroep niet-professionele gebruikers bij de handhaving op basis van de risicoclassificatie en de beperkte mogelijkheid om overtredingen van de restrictiezin vast te stellen, adviseert de nVWA om door communicatie- en voorlichtingsactiviteiten een verhoging van de bewustwording van deze doelgroep over het waarom van de restrictiezin te realiseren. De nVWA verwacht dat het verder verfijnen van de restrictiezin niet effectief zal zijn.

Voor meer details verwijs ik naar bijgevoegde notitie.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Directeur Divisie Plant
Mr. ing. H. A. H.

bijlage

Advies omtrent schorsing van drie toelatingen voor niet-professioneel gebruik

Datum

23 juni 2011

Onze referentie

TRCDP/2011/1287

Bijlage nummer 1
Horend bij nota TRCPD/2011/1287
Datum 23 juni 2011

1. Aanleiding

Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) heeft besluiten genomen op basis van de voorlopige resultaten van de herbeoordeling van de effecten van neonicotinoïden op bijensterfte. Het Ctgb is daarna verzocht om, in afwachting van de definitieve herbeoordeling, de toelating van drie middelen voor niet-professioneel gebruik te heroverwegen en ze te verbieden of de toelating op te schorten.

Het Ctgb heeft daarop gemeld dat er geen aanwijzingen zijn dat de drie toelatingen onder de daarbij opgenomen restricties niet voldoen aan de toelatingscriteria van artikel 28 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Het Ctgb neemt daarbij in overweging dat het risico op blootstelling voldoende wordt gereduceerd wanneer het middel niet gebruikt wordt op of in de buurt van bloeiende planten en onkruiden en dat deze waarschuwing voldoende duidelijk en begrijpelijk wordt gecommuniceerd naar de gebruiker.

Er zijn bij de Staatssecretaris van EL&I echter twijfels gerezen of het aan de toelating van deze drie middelen voorgeschreven en vereenvoudigd gebruiksvoorschrift waarborgt dat er geen onaanvaardbare effecten zijn voor bijen. Dit vanwege de risico's voor uitvoerbaarheid, naleefbaarheid en handhaafbaarheid van deze restricties, die het Ctgb zelf in haar correspondentie heeft aangegeven. De plv. directeur Directie AKV heeft de directeur Plant van de nieuwe Voedsel en Waren Autoriteit (nVWA) om advies gevraagd. Aangezien de handhaving rondom niet-professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen onder nVWA PRIMEX valt, zal een gezamenlijk advies gegeven worden.

De volgende vragen zijn gesteld:

1. Hoe beoordeelt de nVWA de naleefbaarheid, de uitvoerbaarheid en de handhaafbaarheid van de nieuwe restrictiezin (aangepaste etiket) van

- de 3 middelen op basis van imidacloprid (Provado Garden, Gazon-Insect en Admire-N) voor niet-professionele gebruikers?
2. Zorgt de nieuwe restrictiezin met de waarschuwing dat het middel niet gebruikt mag worden op of in de buurt van bloeiende planten en onkruiden van de 3 middelen, in de ogen van de nVWA, voor een aanvaardbaar risico voor bijen bij toepassingen door niet-professionele gebruikers? Zo ja, waarom?
 3. In het geval het niet voldoende is in de ogen van de nVWA, ziet de nVWA dan mogelijkheden om de restrictiezin zodanig aan te passen dat het risico kan worden ondervangen?

Divisie Plant/Divisie PRIMEX

Datum
23 juni 2011

Onze referentie
TRCDP/2011/1287

2. Afbakening

- In dit advies ligt de focus op de risico's op *acute* toxiciteit van de *gehouden* honingbij.
- Omwille van de hanteerbaarheid ligt de focus in dit advies niet op mogelijke subletale effecten op gehouden honingbijen van de geschorste toelatingen;
- Specifiek bij de tweede vraag: de aanvaardbaarheid van het risico is de verantwoordelijkheid en de competentie van het Ctgb. In dit advies maakt de nVWA op basis van haar kennis en deskundigheid een inschatting van de kans op blootstelling van de honingbij met imidacloprid door niet-professioneel gebruik.
- Het advies bevat geen doelgroep-analyse naar kennis, houding en gedrag. Omdat de doelgroep niet-professionele gebruikers erg divers is, er wordt uitgegaan van 'verstandig burgerschap';
- De informatie over toelatingen van deze middelen in een aantal relevante lidstaten vormt geen onderdeel van dit advies maar wordt wel kort samengevat in de bijlage.

3. Begrippenkader

Om een goed antwoord op de gestelde vragen te kunnen geven, is het nodig om een begrippenkader te hebben. In het kader van dit advies worden de onderstaande begripsaanduidingen gehanteerd. Hierbij is aangesloten bij de definities van de Handleiding uitvoerbaarheids en handhaafbaarheidstoets opgesteld door het ministerie van Justitie.

Naleefbaarheid/ uitvoerbaarheid (heeft betrekking op het gedrag van de doelgroep): de mogelijkheid van het opvolgen in de praktijk van bij wet- en regelgeving of bij toelatingsbesluit vastgestelde regels door een gebruiker. Zijn de regels op een praktische, werkbare en realistische manier uit te voeren (b.v. niet te arbeidsintensief, of niet te duur, en zijn de handelingen niet te omslachtig ten opzichte van de gestelde regels).

Handhaafbaarheid (geeft een waarde oordeel over de mate waarin de handhaving gerealiseerd wordt of kan worden gerealiseerd): de mogelijkheid om met voldoende mate van zekerheid en nauwkeurigheid vast te stellen of een bepaalde regel wordt nageleefd, of voldoende aangetoond of bewezen kan worden dat een regel niet wordt nageleefd,

en of voldoende aangetoond of bewezen kan worden wie verantwoordelijk is voor de geconstateerde niet-naleving.

Divisie Plant/Divisie PRIMEX

Vanuit proportionaliteit wordt gekeken of de gestelde regels op een praktische, werkbare en realistische manier kunnen worden nageleefd.

Datum
23 juni 2011

Onze referentie
TRCDP/2011/1287

4. Blootstellingsrisico voor bijen niet-professioneel gebruik imidacloprid

4.1. Inleiding

Het betreft hier de toelating van een drietal middelen op basis van imidacloprid: Provado Garden (12115N), Gazon-Insect (12919N) en Admire N (12945N). De middelen zijn geformuleerd als water dispergeerbaar granulaat en bevatten 5% actieve stof. De gebruiker moet zelf de juiste gebruikoplossing maken.

Provado Garden is de hoofdtoelating, Gazon-Insect en Admire N zijn afgeleide toelatingen van Provado Garden waarbij een splitsing is gemaakt tussen de toepassing in gazons (Gazon-insect) en de toepassingen in siergewassen en appels en peren (Admire N). Provado Garden is *niet* op de markt. De middelen hebben een toelatingen in verschillende gewassen. Zie hiervoor bijlage 1. Admire N wordt volgens de toelatinghouder met name toegepast in sierplanten. In appels, peren en particuliere boomgaarden zou het middel weinig worden toegepast.

4.2. Aard van de toepassing

Admire N kan zowel via een gewasbehandeling (spuittoepassing) als via een aangietbehandeling worden toegepast. De aangietbehandeling is alleen geschikt voor niet-bloeiende sierplanten in potten. Gazon-insect mag alleen middels een aangietbehandeling, maximaal één keer per jaar worden toegepast. Na behandeling dient het middel te worden ingeregend. Acute toxiciteit voor bijen wordt met name verwacht bij de gewasbehandelingen en niet bij de aangietbehandelingen. In de risicobeoordeling (van de hoofdtoelating Provado Garden) door het Ctgb worden de gewasbehandelingen geclassificeerd als risicovol voor bijen.

4.3 Omvang van afzet en gebruik

Om een inschatting te kunnen maken van het aanvaardbare acute risico voor bijen door het gebruik van niet-professionele middelen op basis van imidacloprid is het van belang te weten wat de omvang van het gebruik van de geschorste middelen is. Provado Garden is niet op de markt, de omvang van het gebruik is nul. Uit CBS gegevens uit 2004 blijkt dat de afzet aan niet-professionele gebruikers minder dan 1% is van de totale afzet imidacloprid.

Dit komt overeen met gegevens van de toelatinghouder. Volgens de toelatinghouders komt de maximale afzet van imidacloprid voor niet-

professioneel gebruik, in 2010 uit op ongeveer 89 kg. Dit is minder dan 1% van het totale afzet van imidacloprid datzelfde jaar.

Divisie Plant/Divisie PRIMEX

Gezien de prijs van Gazon insect (gemiddeld €17,- per verpakking voor 100 m²) is er waarschijnlijk geen sprake van impulsaankoop of willekeurig gebruik.

Datum
23 juni 2011

Onze referentie
TRCDP/2011/1287

4.3. Plaats van bijenkasten

Uit monitoring in 2008 door *bijen@wur* blijkt dat er vooral bijen gehouden worden in agrarische gebieden. Uit een steekproefgrootte van 150 van het totaal aantal bijenstanden in Nederland bleek 64% van deze bijenstanden in gebieden te staan met $\geq 50\%$ agrarisch gebied. In gebieden met $\geq 50\%$ bebouwing was dit 11%. Bijen houden binnen de bebouwde kom komt veel minder voor.

Samenvattend: Van de drie geschorste middelen, is één middel waarbij de toepassing - de gewasbehandeling- geclassificeerd is als risicovol (acute toxiciteit) voor bijen. Dit betreft een gedeelte van het toegelaten gebruik. Bij een aangietbehandeling wordt het risico op acute toxiciteit voor bijen lager ingeschat. Op grond van de afzet (minder dan 1% van de totale afzet imidacloprid) én het feit dat een gedeelte wordt toegepast middels een aangiet-behandeling én de indicatie dat honingbijen vooral worden gehouden buiten de bebouwde kom, schat de nVWA de kans op blootstelling van honingbijen met imidacloprid door niet-professioneel gebruik laag in.

5. Prioritering niet-professionele gebruiker

Juridisch gezien heeft een toezichthouder (in dit geval PRIMEX) op grond van het Wet Gewasbescherming en Biociden (WGB) bevoegdheden om in de tuin of schuur van een niet-professionele gebruiker te controleren. Tegelijkertijd moet de toezichthouder zich steeds afvragen of het uitoefenen van deze bevoegdheid proportioneel is. Dit hangt samen met de risicoclassificatie van de betreffende doelgroep.

In het Handhavingsdocument dat bij de WGB is opgenomen, wordt de niet-professionele gebruiker als een laag-geprioriteerde doelgroep gezien en de detailhandel als een matig-geprioriteerde doelgroep. Deze risicoclassificatie is gebaseerd op de gemiddelde hoeveelheid gebruikte middelen per hectare (*impact*) en gegevens over het nalevingsniveau (*kans*). Mede hierdoor worden binnen deze doelgroepen relatief weinig controles uitgevoerd en als controles worden uitgevoerd dan vinden die met name bij de detailhandel zoals tuincentra en bouwmarkten plaats.

6. Meldingen bijensterfte

De nVWA heeft op grond van meldingen van acute sterfte van bijen, geen aanwijzingen dat acute bijensterfte door gebruik van gewasbeschermingsmiddelen substantieel is. Een melding van bijensterfte

wordt door de nVWA onderzocht op de oorzaak. Het aantal meldingen van sterfte van bijen waarbij (verkeerd) gebruik van gewasbeschermingsmiddelen vermoed wordt neemt af. Waargenomen sterfte is op basis van de onderzochte meldingen niet te herleiden naar het gebruik van neonicotinoïden.

Divisie Plant/Divisie PRIMEX

Datum
23 juni 2011

Onze referentie
TRCDP/2011/1287

Daarnaast zijn er via de Warenklachtenlijn van de nVWA, 50 meldingen/klachten binnen gekomen sinds 2010 tot juni 2011. Deze meldingen hadden alleen betrekking op biociden, er waren geen meldingen over gewasbeschermingsmiddelen.

7. Oordeel naleefbaar/uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid restrictiezinnen

De oorspronkelijke restrictiezinnen luiden als volgt:

'Gevaarlijk voor bijen en hommels. Om de bijen en hommels te beschermen mag u dit product niet gebruiken op in bloei staande gewassen. Gebruik dit product niet op plaatsen waar bijen en hommels actief naar voedsel zoeken. Gebruik dit product niet in de buurt van in bloei staand onkruid. Verwijder onkruid voordat het bloeit'.

Deze restrictiezin is als volgt aangepast: *'Gevaarlijk voor bijen en hommels. Niet gebruiken op of in de buurt van bloeiende planten en bloeiende onkruiden'.*

In plaats van vijf regels is de restrictie teruggebracht naar één regel. In essentie is de inhoud van de waarschuwing niet veranderd. Wel worden minder, voor de niet-professionele gebruiker complexe begrippen gebruikt, en minder ingewikkelde handelingen voorgeschreven. Door het aanpassen van de zin is deze beter te begrijpen voor de niet-professionele gebruiker zonder dat de essentie is veranderd.

Er zijn twijfels over de naleefbaarheid/uitvoerbaarheid van de restrictiezin bij het tekstonderdeel 'in de buurt van'. Het is bijvoorbeeld niet duidelijk hoe de niet-professionele gebruiker dit begrip zal interpreteren.

Tevens is de restrictiezin beperkt handhaafbaar. Overtredingen kunnen niet met zekerheid worden aangetoond.

In andere landen zoals België worden overigens vergelijkbare restrictiezinnen op niet-professionele toelatingen gehanteerd. De vergelijking is uitgevoerd met de oorspronkelijke restrictiezinnen (zie bijlage 2).

Samenvattend: De aangepaste restrictiezin is simpeler en beter te begrijpen en wijkt niet af van de Nederland omringende landen. Wel zijn er twijfels over de uitvoerbaarheid/naleefbaarheid van het tekstonderdeel 'in de buurt van'. Tevens is de restrictiezin beperkt handhaafbaar.

8. Eindconclusie

Door de beperkte afzet van de geschorste middelen (minder dan 1% van de totale afzet van imidacloprid) én het feit dat een gedeelte wordt toegepast middels een aangiet-behandeling én de indicatie dat honingbijen vooral worden gehouden buiten de bebouwde kom schat de nVWA de kans op blootstelling laag in.

Divisie Plant/Divisie PRIMEX

Datum
23 juni 2011

Onze referentie
TRCDP/2011/1287

De aangepaste restrictiezin is simpeler en beter te begrijpen en wijkt niet af van de Nederland omringende landen. Wel zijn er twijfels over de uitvoerbaarheid/naleefbaarheid van het tekstonderdeel 'in de buurt van'. Tevens is de restrictiezin beperkt handhaafbaar. Overtredingen kunnen niet met zekerheid worden aangetoond.

9. Aanbevelingen

Vanwege de lage prioriteit van de doelgroep niet-professionele gebruikers bij de handhaving op basis van de risicoclassificatie en de beperkte mogelijkheid om overtredingen van de restrictiezin vast te stellen, adviseert de nVWA om door communicatie- en voorlichtingsactiviteiten een verhoging van de bewustwording van deze doelgroep over het waarom van de restrictiezin te realiseren. De nVWA verwacht dat het verder verfijnen van de restrictiezin niet effectief zal zijn.

Bijlage 1: Overzicht toepassingen imidacloprid niet-professioneel

Divisie Plant/Divisie PRIMEX

Naam middel	Toegelaten voor gebruik in	toepassingsmethode
Provado Garden	siergewassen in de tuin (vóór de bloei en na de bloei)	gewasbehandeling en aangietbehandeling
	appels en peren in de tuin of particuliere boomgaard (maximaal twee keer per seizoen)	gewasbehandeling
	gazon (maximaal eenmaal per jaar)	aangietbehandeling
Admire N	siergewassen in de tuin (vóór de bloei en na de bloei)	gewasbehandeling en aangietbehandeling
	appels en peren in de tuin of particuliere boomgaard (maximaal twee keer per seizoen)	gewasbehandeling
Gazon-insect	gazon (maximaal eenmaal per jaar)	aangietbehandeling

Datum
23 juni 2011**Onze referentie**
TRCDP/2011/1287

In 2010 werden volgens de toelatingshouder, 27.500 verpakkingen Admire N (50 gram middel per verpakking) verkocht, dit komt neer op 70 kg actieve stof. Dit is minder dan 0,5% van de totale afzet van imidacloprid in 2010. Gezien de voorgeschreven dosering (1,5 gram middel/liter water met maximaal 150 ml/m²) is aannemelijk dat een verpakking van 50 gram middel in de meeste gevallen niet in één seizoen wordt opgebruikt. Het daadwerkelijke gebruik zal dus lager zijn. Gazon-insect heeft een beperkte afzet. In 2010 werden 12.500 verpakkingen (30 gram middel per verpakking) verkocht, dit komt neer op 19 kg actieve stof. Dit is minder dan 0,5% van het totale afzet van imidacloprid in 2010.

In totaal komt de maximale afzet van imidacloprid in 2010 dus uit op ongeveer 89 kg, minder dan 1% van het totale afzet van imidacloprid datzelfde jaar.

In 2004 is door het CBS de afzet van niet-professionele middelen op basis van imidacloprid bepaald op 87 kg actieve stof. Dit was 0,1% van de totale afzet van niet-professionele middelen in 2004 door tuincentra en dergelijke die bijna 80 ton bedroeg. Dit is ongeveer 0,5% van de totale afzet van imidacloprid in 2004.

Bijlage 2: Overzicht toelatingen imidacloprid niet-professioneel en restrictiezinnen in omliggende landen
Datum
23 juni 2011

Onze referentie
TRCDP/2011/1287

BELGIË

Naam middel	Toegelaten in	Waarschuwingzin voor bijen
PROVADO MULTICARE 2.5% imidacloprid ST (Wateroplosbare tablet)	sierplanten (onder bescherming), kamerplanten, terras- en perkplanten	Gevaarlijk voor bijen en hommels. Om de bijen en andere bestuivende insecten te beschermen mag u dit product niet gebruiken op in bloei staande gewassen of op niet-bloeiende gewassen wanneer deze actief bezocht worden door bijen of hommels. Gebruik dit product ook niet in de buurt van in bloei staand onkruid. Verwijder onkruid voordat het bloeit. Vermijd drift naar bloeiende onkruiden en gewassen in de omgeving van het behandelde gewas.
PROVADO ULTRA 10 g/L imidacloprid SE (Suspo-emulsie) na de bloei	sierbomen en -heesters, sierplanten (doorlevend, niet houtachtig)	Gevaarlijk voor bijen en hommels. Om de bijen en andere bestuivende insecten te beschermen mag u dit product niet gebruiken op in bloei staande gewassen of op niet-bloeiende gewassen wanneer deze actief bezocht worden door bijen of hommels. Gebruik dit product ook niet in de buurt van in bloei staand onkruid. Verwijder onkruid voordat het bloeit. Vermijd drift naar bloeiende onkruiden en gewassen in de omgeving van het behandelde gewas.
PROVADO COMBI PIN 2.5% imidacloprid PR (Plantstaafjes)	pot- en kasplantenteelt (sierteelt)	Gevaarlijk voor bijen. Gebruik dit product niet op het ogenblik dat de bijen actief naar voedsel zoeken
PROVADO GARDEN 5% imidacloprid WG (Water dispergeerbaar granulaat) na de bloei	appelbomen (<i>Malus sylvestris</i>), sierplanten (open lucht), buxus (palmboompje), gazons en grasvelden, kamerplanten, beuk (<i>Fagus</i>)	Gevaarlijk voor bijen en hommels. Om de bijen en andere bestuivende insecten te beschermen mag u dit product niet gebruiken op in bloei staande gewassen of op niet-bloeiende gewassen wanneer deze actief bezocht worden door bijen of hommels. Gebruik dit product ook niet in de buurt van in bloei staand onkruid. Verwijder onkruid voordat het bloeit. Vermijd drift naar bloeiende onkruiden en gewassen in de omgeving van het behandelde gewas.
PROVADO PLUS 0.025% imidacloprid 0.05% methiocarb AE (Spuitsbus)	sierplanten (open lucht), kamerplanten	Gevaarlijk voor bijen en hommels. Om de bijen en andere bestuivende insecten te beschermen mag u dit product niet gebruiken op in bloei staande gewassen of op niet-bloeiende gewassen wanneer deze actief bezocht worden door bijen of hommels. Gebruik dit product ook niet in de buurt van in bloei staand onkruid. Verwijder onkruid voordat het bloeit. Vermijd drift naar bloeiende onkruiden en gewassen in de omgeving van het behandelde gewas.

Datum
23 juni 2011

Onze referentie
TRCDP/2011/1287

DUITSLAND

Naam middel	Toegelaten in	Waarschuwingszin voor bijen
Bayer Garten 3 in 1 Schädlingsfrei 25 g/kg imidacloprid Wasserlösliche Tablette	Sierplanten	Aufgrund der durch die Zulassung festgelegten Anwendungen des Mittels werden Bienen nicht gefährdet (B3).
Bayer Garten Combigranulat Lizetan 25 g/kg Imidacloprid Granulat (grondbehandeling)	Sierplanten	Aufgrund der durch die Zulassung festgelegten Anwendungen des Mittels werden Bienen nicht gefährdet (B3).
Lizetan Plus Zierpflanzenspray 0,5 g/kg Methiocarb 0,25 g/kg Imidacloprid Aerosoldose oder -flasche	Sierplanten	Das Mittel wird als bienengefährlich eingestuft (B1). Es darf nicht auf blühende oder von Bienen beflugene Pflanzen ausgebracht werden; dies gilt auch für Unkräuter. Bienenschutzverordnung vom 22. Juli 1992, BGBl. I S. 1410, beachten.
Lizetan Combistäbchen 25 g/kg Imidacloprid Pflanzenstäbchen	Sierplanten	Aufgrund der durch die Zulassung festgelegten Anwendungen des Mittels werden Bienen nicht gefährdet (B3).
Provado 5 WG 50 g/kg Imidacloprid WG (Wasserdispergierbares Granulat)	Sierplanten	Das Mittel wird als bienengefährlich eingestuft (B1). Es darf nicht auf blühende oder von Bienen beflugene Pflanzen ausgebracht werden; dies gilt auch für Unkräuter. Bienenschutzverordnung vom 22. Juli 1992, BGBl. I S. 1410, beachten.

DENEMARKEN

Naam middel	Toegelaten in	Waarschuwingszin voor bijen
Provado Insekt spray 0,025% imidacloprid aerosol formulation	indoor and glasshouse uses on ornamentals	no
Provado Insekt pind 25 g/kg imidacloprid a sticker to place in the pot	for ornamentals indoor	no
Trim mod Gåsebiller, 0,5 g/kg granule formulate	lawns and other grass areas	no

Divisie Plant/Divisie PRIMEX

Datum
23 juni 2011

Onze referentie
TRCDP/2011/1287

VERENIGD KONINKRIJK

Naam middel	Toegelaten in	Waarschuwingzin voor bijen
Amuse 5% imidacloprid WG (Water dispergeerbaar granulaat)	lawn	Since there is a high risk to bees from use, plants must not be dusted/sprayed in open flower
Bug Free Extra 0.125 g / l imidacloprid ready to use aqueous solution	aubergine (protected), house plant, ornamental garden plants, pepper (protected), tomato (protected)	Since there is a high risk to bees from use, applications must not be made when blooms are open.
Provado Lawn Grub 5% imidacloprid WG (Water dispergeerbaar granulaat)	lawn	Since there is a high risk to bees from use, applications must be applied away from bees. Applications must not be made when flowering weeds are present.
Provado Ultimate Bug Killer 0.025 % w/w imidacloprid 0.050 % w/w methiocarb Aerosol dispenser	ornamental plant production (protected, outdoor, container grown)	This product must be applied away from bees Since there is a high risk to bees, applications must not be made when blooms are open.
Provado Ultimate Bug Killer Concentrate 10.000 g / l imidacloprid Suspo-emulsion	aubergine (protected), house plant, ornamental garden plants, pepper (protected), tomato (protected)	Since there is a high risk to bees from use, plants must not be dusted/sprayed in open flower.
Provado Vine Weevil Killer 5% imidacloprid WG (Water dispergeerbaar granulaat)	house plant (container grown), ornamental garden plants (container grown), ornamental garden plants (protected, outdoor, container grown)	Since there is a high risk to bees from use, plants must not be dusted/sprayed in open flower.
Valiant 5% imidacloprid WG (Water dispergeerbaar granulaat)	lawn	Since there is a high risk to bees from use, plants must not be dusted/sprayed in open flower.